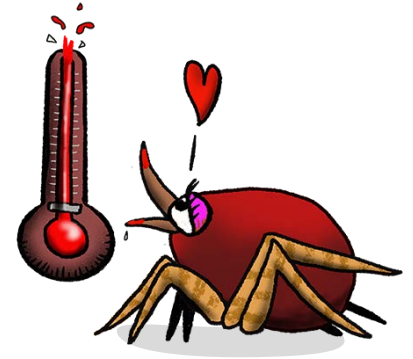

STAPPENPLAN MIJTENAANPAK

Denk na over uw mijtenaanpak nu het warmer is!

Heerlijk, lente! Dat vinden mijten ook. Nu we de winter weer achter ons hebben gelaten, worden vogelmijten ook weer actiever. Niet dat ze gedurende de winter volledig inactief zijn, maar we weten nu eenmaal dat mijtenpopulaties het beste vermenigvuldigen bij een hogere temperatuur en luchtvochtigheid.

Vogelmijten zijn een bedrijfsprobleem

De aanpak van vogelmijten is een continu proces. Vogelmijten zijn een bedrijfsprobleem en geen stalprobleem. Elk bedrijf is uniek en vraagt maatwerk. Met een totale aanpak en nauwkeurige uitvoering is vogelmijt in het algemeen goed te beheersen. Mijtenbeheersing is jaar in, jaar uit een continu proces dat bestaat uit de volgende 4 stappen:

1. Monitoren van eventuele mijtenproblemen.
2. Behandelen van de mijtenbesmetting.
3. Evalueren van de behandeling.
4. Inzicht krijgen van in- en versloop en deze beperken en indien nodig het plan van aanpak aanpassen/optimaliseren.

Start met monitoring

Een goede methode om mijtenproblemen in de stal en op het bedrijf in kaart te brengen, is monitoring. Met monitoring krijgt u inzicht in de mate van vogelmijtbesmetting op uw bedrijf, weet u wat u aan het doen bent en of de gekozen aanpak goed is en/of nog geoptimaliseerd kan worden. De voorkeur gaat uit naar een meetbare en objectieve monitoringsmethode, maar u kunt ook visueel monitoren. Het belangrijkste is dat u de waargenomen resultaten vastlegt. Een objectieve wijze van monitoring is het ophangen van vogelmijtenvallen in de stal gedurende 48 uur (2 nachten). U kunt de vallen daarna opsturen naar een laboratorium om ze te laten wegen, maar u kunt ze ook zelf legen om te kijken wat erin zit. Nog een gouden tip: Mijten komen in elk seizoen voor, dus monitor het hele jaar door!

HANDIGE MONITORINGSTIPS

- Monitor met vaste regelmaat objectief en meetbaar, bijvoorbeeld door het ophangen van vogelmijtenvallen in de stal.
- Controleer de gezondheidsstatus en het gedrag van de kippen.
- Controleer productiegegevens van de kippen.
- Laat de vallen 48 uur in de stal (2 nachten) hangen en haal ze daarna weg.
- Plaats de mijtenvallen (met de mijten erin) minimaal 48 uur in de vriezer.
- Stuur de vallen daarna op naar een laboratorium of kijk zelf wat erin zit.
- Analyseer de verzamelde gegevens.
- Maak een plan van aanpak.

Maak een waterdicht behandelplan

Vogelmijten zijn een bedrijfsprobleem. Behandel het ook zo en behandel niet alleen de stal waarin de meeste mijten zitten. Via de eier- en mestbanden gaan vogelmijten van de ene naar de andere stal en zo zijn ze snel weer terug in uw behandelde stal. Dit is maar een voorbeeld hoe vogelmijten tussen stallen verspreid kunnen worden.

Elk bedrijf is uniek. Het is dus belangrijk dat er een op maat gemaakt behandelplan opgesteld wordt waar alle stallen en eigenlijk uw complete bedrijf onderdeel van uitmaken. Naast het nemen van preventieve handelingen en biosecuritymaatregelen, zijn er diverse manieren om mijtenbesmettingen te behandelen: warmtestookmethode (> 45°C), silica/diatomeeënaarde, natuurlijke vijanden (roofmijten), biociden en diergeneesmiddelen die via spray of drinkwater toegediend worden. Belangrijk is dat u een behandeling altijd conform de bijsluiter toedient en zorgt dat het product op de juiste wijze wordt gedoseerd of ingezet.

HANDIGE BEHANDELTIPS

- Bepaal het beste behandelmoment.
- Ga (rand)voorwaarden na voor het meest optimale effect van behandelen.
- Zorg voor een goede voorbereiding voor een optimaal effect.
- Betrek medewerkers in uw plan van aanpak.
- Dien toe conform bijsluiter.

Evalueer!

Monitor na de behandeling opnieuw en bepaal of de behandeling het gewenste effect bereikt heeft. Waar liggen knelpunten en wat zijn uw zwakke plekken in de stal? Hoe doen de kippen het? Ziet u bijvoorbeeld verschil in voeropname, eikwaliteit, verenkleed, gedrag van de dieren en uitval, etc? Noteer deze parameters en evalueer deze voor volgende koppels.

HANDIGE EVALUATIE TIPS

- Meet opnieuw objectief en visueel of er mijten aanwezig zijn.
- Controleer opnieuw de gezondheidsstatus en het gedrag van de kippen.
- Controleer opnieuw de productiegegevens van de kippen.
- Analyseer het effect van de behandeling aan de hand van alle gegevens: wat ging goed, wat kan beter?
- Pas indien nodig uw plan van aanpak aan.

Door optimalisatie langer vrij van vogelmijt?

Er zijn altijd versleeprisico's via onder andere mest- en eierbanden, stalmaterialen, ventilatie, bezoekers, ongedierte, huisdieren, bijplaatsen van kippen, kleding, laarzen, kadaveropslag en bijvoorbeeld uzelf of uw medewerkers. Breng deze samen met uw dierenarts in kaart en werk aan een optimale biosecurity. Een goede biosecurity draagt bij aan het voorkomen van insleep van vogelmijten en andere ziekten. Alle stadia van mijten worden via de mestband afgevoerd. In de mestopslag kunnen de eitjes weer uitkomen, waardoor ze kunnen terugwandelen naar de stal. Ook droogtunnels zijn een bron van nieuwe insleep. Belangrijk: voer op de juiste momenten de mest af om herinsleep vanuit de mestopslag te voorkomen!

HANDIGE OPTIMALISATIE TIPS

- Stel uw plan van aanpak bij.
- Optimaliseer de bedrijfshygiëne en biosecurity.
- Voorkom nieuwe in- en versleep.
- Blijf visueel, objectief & meetbaar monitoren.
- Controleer productiegegevens, gezondheidsstatus en gedrag van de kippen.
- Train medewerkers.

Betrek medewerkers in uw plan van aanpak

Stel samen met uw medewerkers een plan van aanpak op waarin u de insleep- en versleepmogelijkheden opneemt. Betrek alle medewerkers in dit plan en leg de medewerkers niet alleen de (financiële) risico's van vogelmijten uit, maar ook de arbeidsvreugde die een mijtenvrije omgeving kan opleveren en bespreek met hen welke rol zij kunnen spelen in het bestrijden en beheersen van vogelmijten. Behandel niet alleen de vogelmijten in de stal, maar pak ook de kippen en de omgeving aan.

Mijtenschade kan oplopen tot € 0,60 per hen

Vogelmijtenbesmettingen kunnen niet alleen stress en irritatie geven, maar verlagen ook de weerstand van uw kippen*. Dit kunt u terugzien in de resultaten van uw koppel. Rick van Emous** berekende in 2017 de financiële schade van vogelmijtbesmetting en kwam uit op € 0,60 per hen per jaar door gestegen uitval, lagere eiergewichten, een lagere eiproduktie, meer tweedesort eieren en een hogere voederconversie inclusief bestrijdingskosten. De geschatte schade door slechtere produktie is € 0,45 per hen per jaar. Vogelmijten hebben niet alleen direct impact op de kip, maar kunnen ook ziekten overdragen van kip tot kip, ronde op ronde zoals bv Salmonella. Het loont dus om vogelmijten continu te beheersen met als resultaat rustigere, vitalere kippen in uw stal die optimaal kunnen presteren.

Voor meer informatie mail naar
pluimvee@merck.com.

Ref:

*Kowalski & Sokol, 2009

** Rick van Emous, Wageningen Universiteit & research, 2018

